

Tehtäviä ja välineitä formatiivisen arvioinnin tueksi.

Vinkkejä, joiden avulla opettaja voi seurata ja varmistaa oppilaiden edistymistä ja oppimista.

1. Kortit	Opettaja pyytää (esim. tunnin / jakson jälkeen) oppilaita kirjoittamaan kortin toiselle puolelle mikä pääasia ”iso juttu” on opittu ja toiselle puolelle korttia mitä oppilas vielä ei kokonaan osaa tai ymmärrä.
2. Käsimerkit	Oppilaat käyttävät ja näyttävät sovittuja käsimerkkejä osoittamaan opeteltavan asian ymmärtämistä: a) Peukku ylös: ymmärrän asian ja osaan selittää sen b) Peukku alas: en vielä ymmärrä c) Vilkutus: en ole varma osaanko
3. Minuutti- essee	Oppilaille esitetään opiskellusta aiheesta kysymys, johon (pystyy vastaamaan minuutissa) he vastaavat kirjallisesti
4. Kartat	Oppilaat voivat tehdä erilaisia käsitekarttoja, kaaviota ja kuvia, joiden avulla voivat kuvata ja ymmärtää esimerkiksi asioiden välisiä yhteyksiä.
5. Väärin- ymmärrys	Opettaja esittää oppilaille opiskeltuun asiaan liittyviä tavanomaisimpia väärinymmärryksiä esimerkiksi väittäminä. Oppilaat valitsevat väittämistä vastauksensa ja perustelevat valintansa. Mahdolliset solmukohdat tulevat esille ja ne voidaan avata.
6. Oppilas- keskustelut	Yksilökohtainen keskustelu oppilaan kanssa voi selvittää onko hän ymmärtänyt oikein opittavan asian.
7. 3-minuutin tauko	Kolmen minuutin tauko opetustuokiossa antaa oppilaille mahdollisuuden a) reflektoida asiaa / taitoa, jota parhaillaan opetellaan, b) yhdistää sitä aiemmin opittuun ja c) selkeyttää kokonaisuutta.
8. Havainnointi	Opettaja liikkuu oppimistilassa, havainnoi ja kerää tietoa oppilaiden työskentelystä, edistymisestä sekä oppimista. Havainnointi voi olla strukturoitua tai strukturoimatonta.
9. Itsearviointi	Oppilaat keräävät informaatiota oppimisestaan, analysoivat etenemistään kohti oppimistavoitetta ja suunnittelevat seuraavia askeleita sen saavuttamiseksi.
10. Exit-kortti	Oppilaiden kirjallisia vastauksia kysymyksiin, jotka esitetään oppitunnin tai oppimistuokion jälkeen tai päivän loppuun.
11. Portfolio	Portfolio on kokoelma tiettyjä tarkasti valittuja ja päivättyjä töitä, jotka kertovat oppilaan edistymisestä

	<p>tietyissä oppiaineissa. Usein portfolio sisältää myös oppilaan henkilökohtaista reflektiota, jossa hän selittää valintojaan ja sitä, miten nämä valitut työt osoittavat hänen lisääntyvistä kyvyistään ja taidoistaan. Portfolio auttaa myös lasta itseään saamaan käsitystä omista taidoistaan ja kehittymisestään.</p>
12. Tietovisa	<p>Tietokilpailu voi olla monenlainen, esimerkiksi: Monivalintavisa Oikein / väärin -valinta Yhteensopivuus (esim. parit)</p>
13. Kuoro	<p>Kaikki oppilaat vastaavat kuorona joko opettajan kysymykseen tai toistaen opettajan sanomisia.</p>
14. A-B-C selitys	<p>Oppimistuokion jälkeen kullekin oppilaalle annetaan aakkosista yksi kirjain. Oppilas valitsee kirjaimellaan alkavan sanan, joka liittyy opiskeltavaan asiaan ja kertoo sen vuorolla muille.</p>
15. Debriefing	<p>Oppimistuokion / oppitunnin jälkeinen yhteinen reflektointi opittavasta asiasta tai taidosta.</p>
16. Sisärinki, ulkorinki	<p>Oppilaat seisovat kasvot toisiaan vasten sisä- ja ulkoringissä. Kukin oppilas esittää opiskeltavaan asiaan liittyvän kirjoittamansa kysymyksen parille. Ulkopiiri liikkuu ja kysymys toistetaan uuden parin kanssa.</p>
17. Lukijan teatteri	<p>Oppilaat luovat käsikirjoituksen annetusta tekstistä ja näyttelevät sen mukaisesti.</p>
18. Lause-yhteenvedo	<p>Oppilaat kirjoittavat opitusta asiasta tai taidosta yhteenvetolauseita. Lauseet vastaavat kysymyksiin "kuka", "mitä", "missä", "milloin" "miksi" ja "miten".</p>
19. Yhteenvedoja	<p>Oppilaat tekevät erilaisia yhteenvedoja opiskeltavasta asiasta. Yhteenvedon muoto voi olla 1) kuvailu 2) vertailu 3) ongelma ja sen ratkaisu 4) syy ja sen seuraus</p>
20. Yhden sanan summaus	<p>Oppilas valitsee tai keksii sanan, joka parhaiten summaa opitun asian tai taidon.</p>
21. Mieti ja jaa	<p>Opettajan antaman aihion/kysymyksen mukaan oppilaat työstävät kukin oman vastauksensa ja jakavat sen parinsa kanssa. Opettaja valitsee sattumanvaraisesti muutaman parin jakamaan vastauksensa koko ryhmälle.</p>
22. Mieti, kirjoita ja jaa	<p>Oppilaat pohtivat opittua ensin yksin ja kirjaavat siihen liittyvät ajatuksensa, keskustelevat niistä parinsa kanssa ja lopuksi jakavat ne koko ryhmälle.</p>
23. Alias	<p>Opettaja kirjaa taululle opiskeltuun teemaan liittyviä sanoja, joita arvataan ryhmänä pareittain: toinen pareista asettuu siten, että näkee opettajan kirjoittamat sanat ja toinen parista on selkä sanoihin</p>

	päin. Se, joka sanat näkee, yrittää saada parinsa arvaamaan oikein sanan antamalla erilaisia vinkkejä sanoilla, ilmeillä ja eleillä.
24. Suullinen kysely	<p>Miten X eroaa Y:stä / on samanlainen kuin Y?</p> <p>Mitkä ovat X:n ominaisuuksia / osia?</p> <p>Mikä on X:n ydinasia tai avainsana?</p> <p>Miten X liittyy Yyhyn?</p> <p>Mitä yksityiskohtia voit lisätä X:ään?</p> <p>Anna esimerkiksi X:stä</p> <p>Mikä X:ssä on pielessä?</p> <p>Mitä johtopäätöksiä voit vetää X:stä?</p> <p>Mihin kysymykseen yritämme vastata?</p> <p>Mitä ongelmaa yritämme ratkaista?</p> <p>Mitä oletat X:stä?</p> <p>Mitä tapahtuisi, jos...?</p> <p>Mikä todiste tukee....?</p> <p>Miten voimme vahvistaa....?</p> <p>Miten asiaa voisi tarkastella X:n näkökulmasta?</p> <p>Mitä vaihtoehtoja pitäisi harkita?</p> <p>Mitä lähestymistapaa / strategiaa käyttäisit, että ...?</p>
25. Neljä nurkkaa	<p>Oppilaat sijoittuvat oppimistilan nurkkiin edistymistasonsa mukaan. ”Minkä nurkan valitset X:n osaamisessa?”</p> <p>Kulma 1: Polku. (tarvitsen vielä apua oppimisessa)</p> <p>Kulma 2: Kylätie (Sujuu kohtuullisesti, mutkia on kuitenkin matkassa)</p> <p>Kulma 3: Asfaltoitu tie (Sujuu melko hyvin)</p> <p>Kulma 4: Moottoritie. (Sujuu erittäin hyvin, voin auttaa muita matkanteossa)</p> <p>Kun oppilaat ovat valinneet nurkkansa, opettaja antaa heidän keskustella oppimisprosessista keskenään. Opettaja voi olla keskusteluapuna.</p> <p>Pareina nurkat yksi ja kolme sekä kaksi ja neljä. Tehtävä mahdollistaa vertaistuutoroinnin.</p>
26. Hankalin pointti	Opettaja kysyy oppilailta (tunnin lopussa) minkä nämä kokevat hankalimmaksi kohdaksi opittavassa asiassa / taidossa.
27. 3-2-1	<p>3 asiaa, jotka opit?</p> <p>2 kiinnostavinta asiaa</p> <p>1 kysymys, joka sinulla on</p> <p>3 eroavaisuutta X:n ja Y:n välillä</p> <p>2 X:n vaikutusta Yyhyn</p> <p>1 kysymys aiheeseen liittyen</p> <p>3 tärkeää faktaa</p> <p>2 kiinnostavaa ideaa</p> <p>1 asia sinusta oppijana</p>

	<p>3 avainsanaa 2 uutta ideaa 1 ajatus, jota pohtia</p> <p>Kirjoita kolme kysymystä tekstistä (vaikeat sanat, hämmentävät ideat tms.) Kirjoita kaksi odotettavissa olevaa asiaa tekstissä (mitä tapahtuu tekstin lukemisen perusteella) Kirjoita yksi yhteys tekstin perusteella (yhteys johonkin aiempaan tietoon tai kokemukseen)</p>
28. Arpakuutio	Oppilaat jaetaan neljän hengen ryhmiin. Kullakin ryhmällä on noppa. Opettaja esittää kuusi kysymystä, jotka liittyvät opittuun. Oppilaat heittävät noppaa ja vastaavat silmäluvun osoittamaan kysymykseen. Jos sama numero tulee kahdesti, saa uuden heittovuoron.
29. Pika-kirjoitus	Oppilaat vastaavat 2-10 minuutissa opettajan esittämiin kysymyksiin ennen tekstin lukemista, sen aikana tai sen jälkeen.
30. Kerro omin sanoin	Oppilaat vetävät yhteen omin sanoin opitun ydinasiat joko tunnin aikana tai sen jälkeen.
31. PYKY2	<p>Kahdessa minuutissa oppilaat</p> <ul style="list-style-type: none"> *) palauttavat mieleen ja listaavat edellisen tunnin tärkeimmät asiat (2 min) *) yhteen vetävät niistä lauseen (2 min) *) kirjoittavat yhden kysymyksen, johon haluavat vastauksen (2 min) *) yhdistävät jonkin näistä opittavan asian päätavoitteisiin
32. Vastaus-tapoja	Tekstitehtävävastausmuoto voivat vaihdella. Osalle oppilaista sopii hyvin suullinen, kuvallinen vastaaminen kirjoittamisen lisäksi / tilalla.
33. Likert asteikko	<p>Opettaja laatii 3-5 toteamusta, jotka eivät ole selkeästi oikein tai väärin, vaan ovat keskusteltavissa olevia asioita. Tarkoitus on auttaa oppilaita refleктоimaan tekstiä ja ohjata heidän keskustelemaan siitä toisten oppilaiden kanssa. Tehtävä auttaa oppilaita analysoimaan ja arvioimaan informaatiota.</p> <p>Esimerkki Likert –asteikon käytöstä: 1. Päähenkilön X ei olisi pitänyt tehdä xx.</p> <p>Vahvasti eri mieltä Eri mieltä Samaa mieltä Vahvasti samaa mieltä</p>
34. Täällä on kysymys, missä on vastaus?	Opettaja tekee kahdet pelikortit: toisessa pakassa on kysymyksiä, jotka liittyvät opittuun asiaan ja toisessa pakassa on vastauksia kysymyksiin. Opettaja jakaa vastauskortit oppilaille ja opettaja tai joku oppilaista lukee kysymyksiä luokalle. Kukin oppilas tarkistaa oman

	korttinsa, onko siinä vastaus kysymykseen.
35. Vähenevät vastaukset	Opettaja esittää kysymyksen tai tehtävän. Oppilaat listaavat paperille vähintään kolme ajatusta, vastausta jne. Kun ovat sen tehneet, nousevat seisomaan. Sen jälkeen opettaja sattumanvaraisesti pyytää oppilaita jakamaan yhden ideansa paperista. Muut oppilaat tarkistavat omat listansa ja kun kaikki oman listan asiat on lueteltu, saavat istua. Opettaja jatkaa kyselyä niin kauan, että kaikki istuvat. Kun opettaja kuuntelee mitä oppilaat ovat kirjoittaneet, hän huomaa onko opittuun jäänyt mahdollisesti epäselvyyksiä tms., joihin on tarpeen palata uudelleen.
36. Liikennevalot	Oppilaat näyttävät väreillä (vihreä, keltainen, punainen) opettajalle opeteltavaan asiaan liittyvän ymmärtämisensä.
37. Ota ja ojenna	Yhteistoiminnallinen ryhmäaktiiviteetti jakamaan tai keräämään informaatiosta jokaiselta ryhmän jäseneltä: oppilas kirjoittaa sovittuun aiheeseen liittyen yhden lauseen paperille, ojentaa sen oikealla istuvalle kaverilleen, joka lisää siihen oman lauseensa. Jatketaan niin kauan, että oma paperi tulee takaisin itselle. Sen jälkeen keskustellaan yhdessä.
38. Muistikirja	Muistikirja soveltuu oppilaiden omaan käyttöön havainnoimaan edistymistä: Minne olen menossa? Missä kohdassa on nyt? Miten pääsen perille?
39. Post it-laput	Oppilaat jaetaan kahteen ryhmään / ryhmiin pohtimaan vastauksia opettajan esittämiin kysymyksiin. Oikea vastaus kirjoitetaan post it -lapulle, joka kiinnitetään seinälle. Kysymysten loputtua vastauksia tarkastellaan yhteisesti.
40. Puheenjohtaja	Oppilaat johtavat vuorotellen keskustelua esim. luetusta tekstistä tai videosta yhteistoiminnallisissa ryhmissä
41. Liputus	Oppilaat käyttävät liputusta muistaakseen informaation, joka on heille tärkeää. He liputtavat ajatuksena muistiin eri värisille post it-lapuille.
42. Vastavuoroinen kysely	Vastavuoroinen kysely antaa opettajalle ja oppilaille mahdollisuuden kysellä omin kysymyksiin tekstin lukemisen jälkeen. Opettaja ja oppilaat lukevat tekstinosan hiljaisuudessa. Oppilaat voivat pitää kirjat/tekstit auki, opettajan teksti on kiinni. Sen jälkeen oppilaat saavat kysellä opettajalta ja muilta oppilailta luetusta. Sitten roolit vaihtuvat. Oppilaat sulkevat tekstin ja opettaja kyselee tekstistä. Tätä jatketaan niin kauan, että oppilailla on riittävästi tietoa ennustaakseen / päätelläkseen loogisesti seuraavia tapahtumia tekstissä. Sen jälkeen oppilaat lukevat tekstin loppuun.
43. Mitä tiedät?	Oppilaat vastaavat ryhmänä, pienryhminä tai yksilöinä

	<p>kysymyksiin kuten Mitä jo tiedetään? Mitä halutaan oppia? Mitä on opittu?</p> <p>Lisäksi oppilaita pyydetään organisoimaan oppimansa avaininformaatio käsitekartan tai graafien avulla. Sen jälkeen kukin oppilas kirjoittaa yhteenvedonkappaleen oppimastaan.</p>
44. Kysy sinä	<p>Oppilaat kysyvät toisiltaan kysymyksiä opiskellusta aiheesta tai esim. valitusta tekstistä. Kysymykset aloittavat keskustelun, joka jatkuu vastauksilla ja lisäkysymyksillä.</p>
45. Lehtiotsikko	<p>Oppilaat kehittelevät lehtiotsikoita, joka voitaisiin tehdä opiskeltavasta aiheesta.</p>
46. Numero-ryhmät	<p>Oppilaat istuvat neljän hengen ryhmissä ja jokaiselle jäsenelle annetaan numero. Opettajat antaa ongelman, josta oppilaat keskustelevat ryhmässä. Opettaja sanoo numeron ja sen omistaja kertoo ryhmän keskustelusta muille ryhmille.</p>
47. Galleria-kävely	<p>Kun oppilasryhmät ovat kehitelleet opittavaan asiaan liittyviä ideoita ja tehneet niistä esim. kartan, yksi ryhmästä jää "kertojaksi" työn luo ja muu ryhmä lähtee kiertämään / tutustumaan muiden ryhmien tuotoksiin ja oppimaan niistä lisää. Kun ryhmä palaa takaisin oman tuotoksen luo, kertovat jäsenet opitut asiat myös oman ryhmän kertojalle.</p> <p>Vaihtoehtoisesti voidaan ideoida teemaan liittyvä graffiti isolle paperille. Ryhmät liikkuvat muitten ryhmien graffiteille ja keskustelevat niistä / lisäävät niihin ideoita. Lopputuloksena kaikissa töissä on eri ryhmien tuottamia ideoita, ajatuksia ja huomioita.</p>
48. Kysymys ja kommentti	<p>Oppilaat lukevat tekstin ja tekevät sen pohjalta yhden kysymyksen ja yhden kommentin. Oppilaat voivat keskustella joko pienissä ryhmissä tai koko luokan kesken. Jokainen oppilas jakaa muille joko kysymyksen tai kommentin. Kun keskustelu etenee, seuraava oppilas voi vastata kysymykseen tai kommenttiin tai jakaa omia kommenttejaan tai kysymyksiään muille. Keskustelun jatkuessa kaikilla oppilailla on mahdollisuus oppia uusia näkökulmia tekstistä.</p>
49. Legot	<p>Oppilas asettaa pöydälleen järjestykseen legopalikat, joilla on tietty värikoodi: Päällimmäisenä vihreä: osaan jo, en tarvitse apua Päällimmäisenä keltainen: Haluan apua kaverilta Päällimmäisenä punainen: Tarvitsen apua opettajalta</p>
Lähde: K Lambert, OCPS Curriculum Services, 4/2012 (mukaellen T. Ojala 2015)	